

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.886/2016/6.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Mudráné Dr. Láng Erzsébet bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. ... Ügyvédi Iroda

Az alperes: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője: Dr. ... jogtanácsos

Az alperesi beavatkozó: Alperesi beavatkozó

A per tárgya: szerződés jóváhagyása tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 15.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. május 13-án kelt 5.K.27.247/2015/14. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.27.247/2015/14 számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000.- (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló ... és ..., mint eladók, valamint az alperesi beavatkozó (a továbbiakban: beavatkozó), mint vevő között 2014. július 18-án külön-külön adásvételi szerződés jött létre a szolnoki ..., ... és ... hrsz.-ú ingatlanok eladókat megillető tulajdoni hányadaira. A felperes Jász-

Nagykun-Szolnok Megyei Elnöksége helyi földbizottsági feladatkörében eljárva határozatával úgy döntött, hogy az adásvételi szerződések jóváhagyását nem támogatja, mert a beavatkozó indokolható gazdasági szükséglet nélkül, felhalmozási célból szerezne meg a földek tulajdonját. Az állásfoglalás ellen a beavatkozó terjesztett elő kifogást, az azt elbíráló Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2015. április 23-án kelt határozataival az állásfoglalást megváltoztatta, az adásvételi szerződéseket jóváhagyta.

- [2] Az alperes a 2015. május 5-én kelt 571.173/6/2015. és 571.174/6/2015. számú határozataival a perbeli adásvételi szerződéseket jóváhagyta. Az indokolásban hivatkozott a Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése fenti határozataiban tett azon megállapítására, mely szerint a felperes neve Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Elnöksége állásfoglalásának kialakítása során megsértette a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 24. § (1) bekezdését, mivel a döntés hozatalra előírt törvényi határidőt nem tartotta be. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 103/A. § (2) bekezdésére figyelemmel a képviselő-testület megváltoztatja a kifogással érintett állásfoglalást, ha annak kiadására a Földforgalmi tv. 23.-25. §-ai megsértésével került sor.

A kereseti kérelem

- [3] A felperes külön-külön keresettel támadta az alperes határozatait kérve azok bírósági felülvizsgálatát. Az elsőfokú bíróság a pereket tárgyi és személy összefüggésük folytán egyesítette.

Az elsőfokú ítélet

- [4] A közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős ítéletével a kereseteket elutasította. Az indokolásban felhívta a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. § (1), (4) bekezdéseit, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 327. § (1) bekezdés a) pontját és az Alkotmánybíróság 17/2015. (VI.5.) AB határozatát. (a továbbiakban: ABh.) Érvelése szerint a felperest a Ket. 15. § (4) bekezdése alapján az ügyféli jogállás megilleti, így perindítási jogosultsággal rendelkezik. A keresetőségi jog kapcsán a bíróság vizsgálta, hogy a felperes a keresetben meghatározott igény érvényesítésére rendelkezik-e jogosultsággal. Hangsúlyozta, a keresetőségi jog közvetlen jogi érdekeltséget feltételez, a támadott határozatnak a felperesre közvetlen hatással bíró befolyással kell lennie. Az ABh. 56. pontja értelmében a helyi földbizottság közvetlen érdekeltséggel az általa vizsgált adásvételi szerződések tekintetében nem rendelkezik, mindössze a termőföld forgalmában érdekelt. Ez a közvetett érdekeltség nem alapozza meg a felperes keresetőségi jogát, hiszen az alperesi határozat a felperesre vonatkozóan jogot nem keletkeztet, kötelezettséget nem ír elő, jogkövetkezménnyel nem jár a számára. A keresetek elutasítása a felperesi keresetőségi jog hiányán alapul.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [5] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése és a kereseteknek való helyt adás, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt. Okfejtése szerint a jogerős ítélet sérti a Ket. 15. § (1), (4) bekezdéseit, a Pp. 212. § (1) bekezdését, 327. § (1) bekezdését, az Fétv. 103/A. § (2) bekezdését, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, a helyi földbizottságok ügyféli jogairól szóló 175/2016. (VII.1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. §-át és az

ABh. irányadó rendelkezéseit.

- [6] Kifejtette, a perindítási jogosultsága megalapozott, fennáll. A földbizottságot - illetve a törvényben megjelölt esetben a jogkörében eljáró Kamarát - jogállása alapján közvetett magánjogi érdekeltnek kell tekinteni. Az Alkotmánybíróság döntéséből következik, hogy amennyiben a földbizottság döntése ügyféli nyilatkozatnak minősül, abban az esetben a hatósági határozattal szemben is megnyílik számára a jogorvoslati lehetőség. A hatósági eljárás során sérült az Alaptörvényben szabályozott tisztességes eljárás alapelve. A felperes részletesen idézte az ABh.-ban foglaltakat. Kiemelte, előadását alátámasztja a Rendelet 1. §-a is.
- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta. A beavatkozó a felülvizsgálati kérelemre nem nyilatkozott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [9] A Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.
- [10] A Kúria a felülvizsgálattal érintett jogkérdésekben a Kfv.IV.37.442/2016/4. számú ítéletében döntött. A felülvizsgálati bíróság jelen ügyben eljáró tanácsa a Kúria másik tanácsának fenti ítéletében foglaltakkal mindenben egyetért, az abban írtaktól nem kíván eltérni.
- [11] E szerint a Pp. 212. §-a alapján a bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben - ideértve a per megszüntetését is - végzéssel határoz. A 2/2004. Közigazgatási jogegységi határozat értelmében az igényérvényesítési jogosultság (kereshetőségi jog) fennállásának megállapítása a jogvita érdemére tartozó kérdés; a kereshetőségi jog hiányában a kereset ítélettel való elutasításának van helye. A Kúria hangsúlyozza, az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a felperes kereshetőségi jogának megállapítása mellett ítélettel határozott, így nem sérült a Pp. 212. §-a.
- [12] A felülvizsgálati bíróság az ügy érdemében utal a Kúria által közzétett EBD2016.K.21. elvi bírósági döntésre, mely kimondja, a földbizottság a szerződés-jóváhagyási eljárásban hozott állásfoglalások tekintetében kereshetőségi joggal nem rendelkezik. Jelen per tárgya nem a földbizottság állásfoglalását tartalmazó határozat, hanem a mezőgazdasági igazgatási szerv - az alperes - döntését megtestesítő határozat bírósági felülvizsgálata. Ez a különbség azonban nem érinti a földbizottság (a perbeli esetben a Kamara) kereshetőségi joga vonatkozásában irányadó jogi álláspont érdemét.
- [13] A jogerős ítélet és a felülvizsgálati kérelem is hivatkozott a ABh. határozatának azon részére, amely a földbizottság jogállását elemzi és értékeli. Az ABh. az 56. és 57. pontjában rögzíti: „A földbizottság jogállására vonatkozó szabályok alapján, illetve a hatósági jogkörre utaló törvényi rendelkezés hiányából az Alkotmánybíróság azt a következtetést vonta le, hogy a törvényhozó a földbizottságot nem közhatalom gyakorlására hatalmazta fel, nem hatósági jogkört biztosított számára. Ezt erősíti meg az a szabály is, mely szerint a földbizottság a magánjogi érdekelttel nem közvetlenül, hanem a jegyző útján érintkezik. A közhatalmi döntések meghozatalának címzettje kétséget kizáróan a Hatóság. A földbizottságnak olyan sajátos magánjogi jogosultságot biztosít a Földforgalmi tv., amelyet a termőföld forgalmában érdekelt, de az egyes adásvételi szerződések tekintetében saját alanyi joggal nem rendelkezők (nem szerződő felek és nem elővásárlási jogosultak) képviselőjében gyakorol. A földbizottság, illetve az általa képviseltek érdekeltsége a Földforgalmi tv. 68. §-ának (3) bekezdése értelmében tehát magánjogi természetű, a (4) bekezdés értelmében pedig - mely szerint a földbizottság tagja a saját vagy hozzátartozója ügyével összefüggő eljárásban nem vehet részt - közvetett jellegű. A földbizottságot - illetve a többi ügyben megjelölt esetben a jogkörében eljáró Kamarát - jogállása alapján annak ellenére közvetett magánjogi

érdekeltnek kell tekinteni, hogy a Földforgalmi tv. és az Fétv. működési szabályokat határozza meg számára. Így a Földforgalmi tv. 24.-25. §-a értelmében a földbizottság a Hatóság megkeresésére kiadott állásfoglalásában az egyes adásvételi szerződéseket a köztudomású tényekre és legjobb ismereteire alapozva értékeli. A szerződés értékelésének a törvényben megjelölt, de nem kizárólagos szempontjai a tulajdonszerzési korlátozás megkerülésének, a felek titkos fenntartásainak, a jogszabály megkerülésének, a visszaélésszerű joggyakorlásnak, a gazdasági szükséglet nélküli felhalmozási célú tulajdonszerzésnek, illetve az értékarányosságnak vizsgálatát írják elő. A földbizottság állásfoglalásának közjogi jogkövetkezményeit - az adásvételi szerződés jóváhagyását, illetve megtagadását - nem maga, hanem a Hatóság alkalmazza.

- [14] A Kúria rámutat, az ABh. határozatára tekintettel nem lehet úgy értelmezni a földbizottság pozícióját, hogy jelen közigazgatási perben keresetőségi joggal rendelkezik. A Földforgalmi tv. alapján a felperes a termőföld forgalmában érdekelt, azonban egyes adásvételi szerződések tekintetében saját alanyi joggal nem rendelkezők képviselétében gyakorol jogosultságot. Esetében hiányzik a közvetlen érdekelttség, mely a keresetőségi jog feltétele.
- [15] A 2016. június 9-től hatályos Rendelet 1. §-a értelmében a helyi földbizottság vagy az annak feladatát a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 103. §-a alapján ellátó Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara az ügyfél jogait gyakorolja az e feladatkörét érintő közigazgatási hatósági eljárásokban. A 2. § (1) bekezdése kimondja, ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba. A 2. § (2) bekezdése szerint e rendelet rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő és a megismételt eljárásokban is alkalmazni kell.
- [16] A felülvizsgálati bíróság álláspontja szerint a Rendelet 1. §-a a közigazgatási eljárásokra irányadó, nem rendelkezik arról, hogy a bírósági eljárásban is alkalmazni kell. Ez a jogszabályhely tehát a felperes keresetőségi jogát nem alapozza meg.
- [17] A felperesnek a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát érintően keresetőségi joga nincs, az jogát vagy kötelezettségét közvetlenül nem érinti. Ehhez kapcsolódóan a felperesnek nem sérülhetett az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében szabályozott azon joga, mely arra vonatkozik, hogy a hatóságok az ügyét részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.
- [18] A Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdését alkalmazva a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mert az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyeket.

A döntés elvi tartalma

- [19] *A mezőgazdasági igazgatási szerv határozata tekintetében a földbizottság keresetőségi joggal nem rendelkezik.*

Záró rész

- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésére tekintettel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [21] A pereszes felperes köteles az alperes részére a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [22] A felperes személyes illetékmentes, ezért a feljegyzett illetéket az állam viseli a 2012. évi CXXVI. törvény 41. § (2) bekezdése alapján.
- [23] A jogerős ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2017. január 11.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Mudráné Dr. Láng Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő